

Marian Żurowski

"Der neue Codex und die Kirchlichen Vereine", Vinfried Schulz, Paderborn 1986 : [recenzja]

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 30/3-4, 293

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Vinfried Schulz, Der neue Codex und die Kirchlichen Vereine, Paderborn 1986, s. 116, Bonifatius-Druckerei.

Po krótkim uświadomieniu czytelnikowi samego pojęcia kościelnych stowarzyszeń i zrzeszeń autor przypomina prawodawstwo kościelne w tej materii przed wydaniem nowego kodeksu, ze szczególnym podkreśleniem rozwiązań, jakie daje Kodeks z 1917 roku. Naświetla również problem zrzeszenia religijnego w zestawieniu z zagadnieniem prawnej osobowości kościelnej, uwzględniając pozycję prawną tychże stowarzyszeń religijnych w prawodawstwie państwowym.

Część wprowadzającą i historyczną kończy rozważaniem wpływu Soboru Watykańskiego II na głębsze zrozumienie potrzeb skłaniających do tworzenia stowarzyszeń, jak również ich aktualnych zadań w Kościele.

Z kolei przedstawione zostały rozmaite rodzaje czy raczej kategorie prawnie uznanych stowarzyszeń w nowym Kodeksie z 1983 roku. Trzeba jednak zaznaczyć, że autor obok metody deskrypcyjnej posługuje się także konstrukcyjną, wyjaśniając dlaczego takie, a nie inne rozwiązanie prawodawca zastosował.

Przy omawianiu poszczególnych rodzajów osób prawnych i stowarzyszeń nie posiadających jeszcze osobowości prawnej wyraźnie w każdym wypadku wyszczególnia wymagane elementy konstytutywne oraz warunki, jakie stawia kodeks konkretnemu stowarzyszeniu, czy zrzeszeniu, by mogło uzyskać właściwego sobie rodzaju osobowość prawną. Innymi słowy: przedstawia wymogi ze strony władzy kościelnej. Uzasadnione są również i wyjaśnione a nie tylko wyliczone zadania, jakie mają poszczególne osoby prawne, czy zrzeszenia, spełniać w społeczności Ludu Bożego. Nie pomija autor w swych rozważaniach stosunku nowych norm do poprzednich z 1917 r. A zatem wykazuje również zmiany i kierunek rozwojowy danej instytucji prawnej.

Przy okazji sygnalizuje warunki stawiane konkretnym zrzeszeniom, stowarzyszeniom, czy kościelnym osobom prawnym, by mogły być uznane przez prawodawstwo państwowe. Tutaj oczywiście — jak w poprzednim wypadku — autor głównie zastanawia się nad prawodawstwem niemieckim.

Na zakończenie porusza problem o charakterze ekumenicznym: o ile chrześcijanie niekatolicy mogą być członkami stowarzyszeń kościelnych i uzasadnia, w jakich wypadkach jest to możliwe, a w jakich nie.

Całościowo zatem to bardzo użyteczne opracowanie daje nie tylko obraz tejże instytucji prawnej w nowym świetle doktrynalnym, ale ukazuje jej ewolucję po Soborze Watykańskim II.

Ks. Marian Żurowski